

Силабус
Рівненський державний гуманітарний університет
Художньо-педагогічний факультет
Кафедра культурології та музеєзнавства

Назва дисципліни	Управління ризиками
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити, 90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Викладачі	викл. Травинська Ю. В.
Профайл викладачів, сторінка дисципліни в CMS	
E-mail:	kkm@rshu.edu.ua
Мова викладання	українська
Консультації	<i>Очні консультації:</i> Пн(12.00-15.00), Вт(12.00-15.00) <i>Он лайн- консультації:</i> Розклад присутності викладача на спеціальному форумі (в інтернет мережах).

Цілі навчальної дисципліни

Актуальність вивчення дисципліни пов'язана із тим, що ризик- менеджмент в ідеальній організації повинен бути інтегрований у всі процеси, повинен стати невід'ємною частиною будь-якого процесу прийняття рішення, використовуватися при стратегічному плануванні, при впровадженні нових проектів, процесів і процедур, перед великими фінансовими інвестиціями або оптимізаційними заходами.

Метою вивчення дисципліни.

Основною метою викладання навчальної дисципліни є знайомство з теоретичними основами ризик-менеджменту, оволодіння практикою застосування методів кількісної оцінки ризику в умовах ринкових відносин та прийняття ефективних управлінських рішень в ситуаціях невизначеності та ризику.

Завдання вивчення дисципліни

Завданнями дисципліни є:

- вивчення основ теорії ризику та практичне її використання в великих економічних системах в умовах невизначеності та ризику;
- одержання знань по головним питанням теорії прийняття рішень з урахуванням економічного ризику, реалізація яких потребує удосконалення або перегляду стратегії діяльності суб'єктів управління;
- оволодіння знаннями методів оцінки ризиків, які дають змогу оцінити рівень конкретного виду ризику за певним напрямком підприємницької діяльності та визначити конкретні шляхи його зниження.
- вивчення основ прийняття ефективних управлінських рішень в ситуаціях невизначеності та ризику.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти такими програмними компетентностями:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК

7.

Здатність здійснювати експертизу та надавати консультаційну допомогу у розробленні соціокультурних проєктів і програм.

СК.9 Здатність працювати з високим ступенем автономії, оцінювати потенційні результати, обмеження та ризики, брати відповідальність за планування і реалізацію соціокультурного проєкту.

Програмні результати навчання (ПР)

ПР 1. Відшукувати, аналізувати та оцінювати інформацію, необхідну для постановки і вирішення як професійних завдань так і особистісного розвитку.

ПР6. Аналізувати та оцінювати ризики, приймати ефективні рішення з питань соціокультурної діяльності.

ПР10. Здійснювати стратегічне, діагностичне, оперативне управління соціокультурними інституціями і проєктами.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати

- суттєву характеристику організацій, підприємств фірм різних форм власності, а також особливості їх функціонування в умовах невизначеності та ризику;
- сутність ризику та причини його виникнення, класифікацію ризиків та специфіку управління ними в умовах ринкових відносин;
- засоби аналізу та кількісної оцінки ризиків з використанням апаратів математичної статистики, аналітичних, експертних методів;
- шляхи та заходи зниження ступеню економічних ризиків.

Вміти:

- ідентифікувати ризики та джерела їх виникнення;
- вибирати та використовувати засоби кількісної оцінки та прогнозування економічних ризиків та їх наслідків;
- організувати процес ефективного управління ризиком та уміти розробляти адаптивні заходи.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Вивчення дисципліни передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із

дисциплін „Менеджмент культурних індустрій, маркетинг соціокультурних послуг, стратегічний менеджмент в культурі цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних навчань.

Мотивація здобувачів вищої освіти здійснюється через можливість виконання практичних занять, брати активну участь у обговорення навчального матеріалу по дисципліні

Спільна (групова) діяльність передбачає групову роботу здобувачів вищої освіти, з викладачем з цієї дисципліни.

Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти передбачена між лекціями та при підготовці матеріалу для виконання на практичних заняттях.

Перелік тем

Змістовий модуль 1. Оцінювання та аналіз ризиків

Тема 1. Сутність ризиків.

Тема 2. Класифікація ризиків.

Тема 3. Статистичні методи оцінювання ризиків.

Тема 4. Якісні методи оцінювання ризиків.

Тема 5. Застосування теорії ігор в умовах ризику

Змістовий модуль 2. Управління ризиками

Тема 6. Методи управління економічними ризиками.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна:

1. Вітлінський В. В. Ризикологія в економіці та підприємстві : Монографія / В. В. Вітлінський, Г. І. Великоіваненко. -К. : КНЕУ, 2004. - 480 с.
2. Внукова Н. М. Економічна оцінка ризику діяльності підприємств : проблеми теорії та практики / Н. М. Внукова, В. А. Смоляк. - Харків : ВД “ІНЖЕК”, 2006. - 181 с.
3. Гранатуров В. М. Аналіз підприємницьких ризиків: проблеми визначення, класифікації та кількісної оцінки / Гранатуров В. М., Литовченко І. В., Харічков С. К. — Одеса, 2003. —164 с.
4. Івченко І. Ю. Економічні ризики: Навчальний посібник / Івченко І. Ю. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 304 с.
5. Лук’янова В. В. Економічний ризик: навчальний посібник / В. В. Лук’янова, Т. В. Головач. - К.: Академвидав, 2007. - 462 с.
6. Машина Н. І. Економічний ризик і методи його вимірювання: Навчальний посібник / Машина Н. І. — К.: Центр навчальної літератури, 2003. - 188 с.
7. Старостіна А. О. Ризик-менеджмент: теорія та практика: Навчальний посібник / А. О. Старостіна, В. А. Кравченко. - К.: ІВЦ „Видавництво „Політехніка”, 2004. - 200 с.
8. Ястремський О. І. Моделювання економічного ризику / Ястремський О. І. - К.: Либідь, 1992. - 176 с.

Додаткова:

1. Балдин К.В., Воробьев С. Н. Модели и методы управления рисками предпринимательстве. - М.: МПСИ, МОДЭК, 2009. – 432 с.
2. Гранатуров В.М. Экономический риск. Сущность, методы измерения, пути снижения. – М.: Дело и Сервис, 2010. – 208 с.
3. Івченко І.Ю. Економічні ризики: Навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2004.304 с.

4. Машина Н.І. Економічний ризик і методи його вимірювання: Навчальний посібник. К.: ЦНЛ, 2003. – 188 с.

Посилання на сайти

1. Міжнародний Інститут Дослідження Ризиків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mirr.ru/>
2. Quantum – Finance in Perspective. Сайт, присвячений кількісним методам ризик менеджменту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.quantummagazine.com/166AS/NZS Risk Management Standart4360:1999> [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.riskmanagement.com.ua>.
3. Національний портал відкритих даних <http://data.gov.ua>
4. База даних «Законодавство України» <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>
5. Вся Україна – жителі <http://nomerorg.one/allukraina/> Офіційний Урядовий портал. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>
6. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Global Competitiveness Index (GCI) : звіт СЕФ за 2007 – 2015 рр. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cesifo-group.de>
8. Imd world competitiveness yearbook 2016.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imd.org/uupload/imd.website/wcc/scoreboard.pdf>
9. Кабінет електронних сервісів: <https://kap.minjust.gov.ua/>

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, інше обладнання для:

- комунікації та опитувань
- виконання завдань самостійної роботи
- проходження поточних тестування

7. Політика дисципліни

При організації освітнього процесу в Інституті педагогіки і психології Рівненського державного гуманітарного університету здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь студентів, Положення про практики студентів, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти, Положення про державну атестацію студентів.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК4	Здатність приймати обгрунтовані рішення.	ПР01	Відшукувати, аналізувати та оцінювати інформацію, необхідну для постановки і вирішення як професійних завдань так і особистісного розвитку.	МН1 МН2 МН4	МО2 МО4 МО6
ЗК5	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	ПР06	Аналізувати та оцінювати ризики, приймати ефективні рішення з питань соціокультурної діяльності.	МН01 МН2 МН3	МО2 МО4 МО9
СК9	Здатність працювати з високим ступенем автономії, оцінювати потенційні результати, обмеження та ризики, брати відповідальність за планування і реалізацію соціокультурного проекту.	ПР10	Здійснювати стратегічне, діагностичне, оперативне управління соціокультурними інституціями і проектами.	МН3 МН5 МН06	МО5 МО7 МО10
СК7	Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації у разі потреби з питань соціокультурних проектів і програм.	ПР06	Аналізувати та оцінювати ризики, приймати ефективні рішення з питань соціокультурної діяльності.	МН01 МН2 МН3	МО2 МО4 МО9
		ПР10	Здійснювати стратегічне, діагностичне, оперативне управління соціокультурними інституціями і проектами.	МН3 МН5 МН06 МН07	МО5 МО7 МО10

Методи навчання

- МН1 – словесний метод (лекція, дискусія);
МН2 – практичний метод (практичні заняття);
МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анування, складання реферату);
МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні);

МН6 – самостійна робота (розв’язання завдань);

Методи оцінювання результатів навчання

МО2 – усне або письмове опитування

МО4 – тестування;

МО5 – командні проєкти;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО9 – захист практичних робіт;

МО10 – залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота						ІНДЗ*	Сума
Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	-	100
10	10	10	10	10	10		
Модульний контроль-20			Модульний контроль-20				

T1, T2... T6— теми змістових модулів.

Система та критерії оцінювання

у Рівненському державному гуманітарному університеті

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	Зараховано
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв’язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре	

74-81	C	Добре	здобувач вищої освіти вмiє зiставляти, узагальнювати, систематизувати iнформацiю пiд керiвництвом викладача, загалом самостiйно застосовувати її на практицi; контролювати власну дiяльнiсть; виправляти помилки, з-помiж яких є суттєвi, добирати аргументи для пiдтвердження думок			
64-73	D	Задовiльно	здобувач вищої освіти вiдтворює значну частину теоретичного матерiалу, виявляє знання i розумiння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матерiал, виправляти помилки, з-помiж яких є значна кiлькiсть суттєвих	Середнiй (репродуктивний)	Задовiльно	
60-63	E	Достатньо	здобувач вищої освіти володiє навчальним матерiалом на рiвнi, вищому за початковий, значну частину його вiдтворює на репродуктивному рiвнi			
35-59	FX	незадовiльно можливою повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володiє матерiалом на рiвнi окремих фрагментiв, що становлять незначну частину навчального матерiалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовiльно	не зараховано
1-34	F	незадовiльно обов'язковим повторним вивченням дисциплiни	здобувач вищої освіти володiє матерiалом на рiвнi елементарного розпiзнавання i вiдтворення окремих фактiв, елементiв, об'єктiв	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовiльно	не зараховано

Пiдсумкова (загальна) оцiнка з навчальної дисциплiни є сумою рейтингових оцiнок (балiв), одержаних за окреми оцiнювальнi форми навчальної дiяльностi: поточне та пiдсумкове оцiнювання рiвня засвоєння теоретичного матерiалу пiд час аудиторних занять та самостiйної роботи; оцiнка (бали) за виконання лабораторних дослiджень; оцiнка (бали) за практичну дiяльнiсть; оцiнка (бали) за участь у наукових конференцiях, олімпіадах, пiдготовку наукових публікацiй тощо.

Здобувачам вищої освіти пiсля аудиторних занять надається право пiдвищувати свiй рейтинг лише пiд час складання iспитiв (пiдсумкового модульного контролю) за графiком екзаменацiйної сесiї. Залiк виставляється за результатами поточного модульного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисциплiни.

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють вiдповiдно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцiнювання знань i умiнь здобувачiв вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрiшнє забезпечення якостi освіти. Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведiнки здобувачiв вищої освіти на заняттях, доводить до їх вiдома методичнi рекомендацiї щодо виконання рiзних видiв робiт. При цьому обов'язково враховуються присутнiсть на заняттях та активнiсть пiд час практичного заняття; (не)допустимiсть пропускiв та запiзнень на заняття; користування мобiльним телефоном, планшетом чи iншими мобiльними пристроями пiд час заняття; несвочасне виконання поставленого завдання i т. iн.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.